

**ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Рев-290/04
Бања Лука, 23.12.2005. год.**

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Стаке Гојковић као предсједника вијећа, Драгослава Лукића, Петра Бајића, Биљане Томић и Стевана Савића као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца Т. Б., П., кога заступа пуномоћник Б. М., адвокат, П., П. Г-4, против туженог М. М., П., улица А. Ш. Б-1 (Пећани Б-1), ради утврђења и предаје стана, одлучујући о ревизији тужиоца против пресуде Окружног суда у Б. Л. број Гж-2117/03 од 15.06.2004. године, на сједници одржаној дана 23.12.2005. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Б. Л. број П-2131/02 од 19.06.2003. године одбијен је тужилац Т. Б. с тужбеним захтјевом којим је тражио да се утврди да је носилац станарског права на трособном стану у П., у улици А. Ш. Б-1, на трећем спрату, улаз број 1, стан број 8, у површини од 87,20м² и да се тужени обавезе да му тај стан преда у посјед слободан од лица и ствари. Одлучено је да свака странка сноси своје трошкове (за суђење у овој правној ствари Основни суд у Б. Л. одређен је рјешењем Окружног суда у Б. Л. број Р-299/02 од 10.09.2002. године).

Другостепеном пресудом Окружног суда у Б. Л. број Гж-2117/03 од 15.06.2004. године жалба тужиоца је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Тужилац је изјавио ревизију против другостепене пресуде због погрешне примјене материјалног права с приједлогом да се та пресуда преиначи и усвоји његова жалба против првостепене пресуде, или да се укине и предмет врати на поновно суђење другом вијећу другостепеног суда.

Одговор на ревизију није поднесен.

Тужбом се тражи утврђење постојања тужиоцевог станарског права на спорном стану, ближе описаном у ставу 1. овог образложења, и предаја стана тужиоцу.

Тужилац је прије рата био носилац станарског права на том стану. Са Д. П. Рудници жељезне руде "Љубија" П., као даваоцем стана на коришћење, закључио је уговор о коришћењу стана на дан 29.05.1991. године. Дана 13.08.1992. године закључио је уговор о замјени станова са Ч. М., којим јој је спорни стан дао у замјену за двособни стан у истом објекту, површине 62,30м². Тужилац је у поднеску од 16.06.2003. године оспорио правну ваљаност овог уговора тврдњом да се "никада није иселио из свога стана, нити уселио у стан Ч. М., па тај уговор није ни настао". Он је "из предметног стана" напустио П. 20.01.1993. године због ратних догађаја. Ч. М. је с туженим закључила уговор о замјени станова на дан 12.10.1998. године. Она му је тим уговором дала у

замјену спорни стан за стан у П., у улици Ж. З. број 40. Тужени се је уселио у спорни стан, закључио 01.11.1998. године, а касније и 30.04.2001. године уговоре о коришћењу тог стана са Зависним државним предузећем Р. Ж. Р. "Љубија" П., као даоцем стана на коришћење. Извршена је и надовјера другог од ових уговора на основу Одлуке Комисије за провјеру законитости закључених и обновљених уговора и за утврђивање права на обнову уговора о коришћењу стана привремених корисника, М. И. Р. лица, Одсјека П. број 104/02 од 19.11.2002. године. Са истим даоцем стана на коришћење тужени је закључио и уговор о откупу спорног стана који је овјерен 27.12.2002. године. Тужилац није до 19.04.2000. године поднио захтјев за враћање спорног стана надлежном управном органу, надлежном суду, нити Комисији за имовинске захтјеве расељених лица и избјеглица. Овај спор иницирао је подношењем тужбе на дан 28. августа 2002. године.

Позивајући се на одредбе чланова 14, 15 и 16. Закона о престанку примјене Закона о коришћењу напуштене имовине ("Сл. гласник Р. С.", бр. 38/98, 12/99, 31/99, 65/01 и 39/03, исправке број 41/98 и 64/02, у даљем тексту: ЗПП ЗКНИ), на тачу 24. Упутства о примјени Закона о додатним измјенама и допунама Закона о престанку примјене Закона о коришћењу напуштене имовине и Закона о престанку примјене Закона о коришћењу напуштене имовине у његовом допуњеном облику, објављеним у "Сл. гласницима РС" број 38/98 и 12/99 ("Сл. гласник Р. С.", бр. 31/99) и на чланове 1. и 3. Закона о измјенама и допунама Закона о стамбеним односима ("Сл. гласник Р. С.", бр. 12/99), првостепени суд је одбио тужиоца с тужбеним захтјевом, с обзиром да није у прописаном року поднио захтјев надлежном органу управе, надлежном суду, као ни Комисији за имовинске захтјеве расељених лица или избјеглица за поврат спорног стана.

Чињенична утврђења и правна схватања првостепеног суда прихватио је другостепени суд. Ревизија није основана.

Према члану 16. став 1. ЗПП ЗКНИ, захтјев за враћање стана у посјед може се поднијети у року од 16 мјесеца од дана ступања на снагу тог закона. Закон о престанку примјене Закона о коришћењу напуштене имовине ("Сл. гласник Р. С.", бр. 38/98) ступио је на снагу 19. децембра 1998. године (члан 30.), што значи да је овај рок истекао дана 19. априла 2000. године.

Чланом 16. став 2. ЗПП ЗКНИ прописано је: "Уколико носилац станарског права не поднесе захтјев у року наведеном у предходном ставу надлежном управном органу, надлежном суду или Комисији, односно захтјев за извршење одлуке Комисије у року наведеном у Закону о извршењу одлука Комисије за имовинске захтјеве расељених лица и избјеглица ("Сл. гласник Р. С." бр.31/99, 2/00, 39/00 и 65/01) станарско право му престаје."

Тужилац се није обратио са захтјевом за враћање стана надлежном управном органу (Министарство за избјеглице и расељена лица Р. С., Одсјеку у П.), надлежном суду (Основном суду у П.), као ни Комисији за имовинске захтјеве расељених лица и избјеглица, до 19. априла 2000. године, што током поступка није било ни спорно. Доследно томе, не поставља се ни питање извршења одлуке поменуте Комисије у смислу наведене законске одредбе (пошто се тужилац није обраћао Комисији, никаква одлука није донесена, па се није могла ни извршити). Тужиоцу је, према томе, престало станарско право на спорном стану по сили закона (ex lege) истеком прописаног рока у смислу става 2. у вези са ставом 1. члана 16. ЗПП ЗКНИ, како су то правилно закључили и нижестепени судови. Отуд произилази да тужилац није активно легитимисан за вођење овог спора, па је његов тужбени захтјев оправдано одбијен као неоснован.

Престанком тужиоцевог станарског права на спорном стану, престала је по сили закона и правна ваљаност уговора о коришћењу стана, закљученог 29.05.1991. године између њега као носиоца станарског права, и Д. П. Р. Ж. руде "Љубија" П., као даоца стана на коришћење. Тај уговор, стога, не може бити основ за поновно успостављање станарског права, за шта се у суштини залаже ревидент, нити постоји потреба за његовим отказом или раскидом (ове правне радње долазе у обзир само код правно ваљаних уговора).

Правилно је и становиште нижестепених судова да уговори о замјени станова од 13.08.1992. године и од 12.10.1998. године нису од утицаја на пресуђење у овом спору, ради чега их није требало ни посебно разматрати.

Одлука Уставног суда Б. и Х., објављена у "Сл. гласнику Р. С." број 25/2001 коју је тужилац приложио у фотокопији уз ревизију, не односи се на спорни случај и не утиче на одлучивање у овој правној ствари.

Нижестепеним пресудама нису повријеђена тужиочева лична ни имовинска права која му јамче Устав Б. и Х. и међународне конвенције које се примјењују у Б. и Х.. Као лице које је за вријеме рата напустило спорни стан, тужилац је имао могућност да под условима прописаним одредбама ЗПП ЗКНИ тај стан врати, али их није искористио.

Остали ревизиони наводи без утицаја су на законитост и правилност нижестепених пресуда.

Из изложеног произилази да одлуке нижестепених судова немају недостатака на које указује ревидент, односно на које овај суд пази по службеној дужности. Зато је на основу члана 393. ранијег Закона о парничном поступку ("Сл. лист СФРЈ", број 4/77 до 35/91, те "Сл. гласник Р. С.", бр. 17/93, 14/94 и 32/94) у вези са члановима 456. став 1. и 461. важећег Закона о парничном поступку ("Сл. гласник Р. С.", бр. 58/03, 85/03 и 74/05), ревизија тужиоца одбијена као неоснована.

Предсједник вијећа
Стака Гојковић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарне
Амила Подрашчић